

NİSAN AYI MECLİS TOPLANTISI - 28.04.2021 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Kıymetli Arkadaşlar,

On altı yılı Yönetim Kurulu Başkanı ve iki yılı Meclis Başkanı olmak üzere otuz altı yılın üzerinde Borsamız meclisinde görev almış, 20 yılın üzerinde TOBB delegeliği yaparak bizleri temsil etmiş, Antalya’da pamuk üretiminin ve ticaretinin gelişiminde öncü olmuş ve ilk pamuk tescilini gerçekleştirmiş, Borsa binamız ile Borsamızca yaptırılan meslek lisesi ve semt polikliniğinde ciddi emeğe sahip, çalışkanlığı ve dürüstlüğü iş ve özel hayatında ilke edinmiş büyüğümüz İlhami GÖNEN 20 Nisan Salı günü 93 yaşında koronavirüse yenik düşerek aramızdan ayrıldı. Kıymetli büyüğümüz İlhami GÖNEN’e Allah’tan rahmet; ailesine, sevenlerine ve camiamıza baş sağlığı diliyorum. Mekanı cennet olsun.

Yine bugün aldığımız üzücü bir haberle vefat eden Mithat Yılmaz a rahmet

Değerli Arkadaşlar,

Bir yıldan uzun bir süredir yaşamakta olduğumuz salgında, dün itibariyle, bir yıl önceye dönmüş olduk. Şimdi 17 gün süreyle tam kapanmaya gidiyoruz. Haziran ayında başlayan açılmanın ve Eylül ayında başlayan serbestleşmenin bedelini özellikle son iki aydır ağır kayıplar vererek ödemekteydik. Bir taraftan can derdimizin diğer taraftan ekmek derdimizin arasında sıkışıp kalmıştık.

Dün başlayan tam kapanmanın, salgını kontrol altına almakta başarılı olmasını diliyoruz. Çünkü hiçbirimizin 2021 yılını, 2020 koşullarında geçirmeye gücü bulunmamaktadır. Bu nedenle sağlığımız ve ekonomimiz için büyük öneme sahip ve net döviz girdisi sağlayan turizm sektörünün sezona sağlıklı başlayabilmesi için Antalyalılar olarak hepimiz bu konuda daha dikkatli olmalıyız. Çünkü öteden beri ifade ettiğim gibi Antalya durursa, Türkiye durur. Nitekim aybaşında yapılan meslek komiteleri toplantılarımızda da bu konu üzerinde durulmuştur. Üyelerimiz, turizmin işlerine olan etkilerini değerlendirmiş ve tam kapanma taleplerini dile getirilmişlerdir. Bir diğer talepleri ise kısa çalışma ödeneğinin uzatılması konusunda olmuştur. Toplantılarımız sonrası açıklanan kısa çalışma ödeneğinin üç ay uzatılması kararı bu bakımdan faydalı olmuştur. Teşekkür ediyoruz. Ancak kısa çalışma ödeneği uygulamasının şu an için en azından yılsonuna kadar uzatılması gereklidir.

Uzun bir süredir talep ettiğimiz kamuya olan birikmiş ödemelerimizin ve 2021 yılı ödemelerimizin 2023 yılına kadar ertelenmesi gereği de hala geçerliliğini korumaktadır. Bu sayede birikmiş ve bu yılki cari ödemelerimizi yapma konusunda bir kapasiteye ulaşılmış olabiliriz.

Geçen yıldan bu güne geçerli olan ticaret hacmindeki zayıflığın pek çok nedeni bulunmaktadır. Bunlar hepimizin malumudur. Ancak piyasadaki en yaygın ödeme aracı olan çekle işlem hacmi, ciddi bir düşüş eğilimindedir. Bu eğilimi sizlerle önceki meclis toplantılarında biz kaç kez paylaşmıştım. Özellikle 2020 yılının son 10 ayındaki yıllık hacim değişimleri, pek de iyi olmayan 2019 yılına göre düşüşler göstermişti. Bu düşüşlere rağmen 2021 yılının ilk çeyreğinde geçen yıla göre yine ciddi düşüşler yaşamaktayız. Bu dönemde ülkemizde ödenen çek tutarında

%25'lik artış yaşanırken kentimizde % -25 düşüş yaşanmıştır. Yani, geçen yıldan beri nesnel verilerle dile getirdiğimiz, “bu salgında Antalya, Türkiye ortalamasının çok üzerinde darbe yemiştir” tespitemiz, geçerliliğini hala korumaktadır. Ülkemiz genelinde ticaret hacmi artarken bizde düşmektedir. Yani kentimiz toplu olarak fakirleşmektedir (durağanlaşmaktadır). Umuyorum ve diliyorum ki bu kapanmanın ardından salgını kontrol altına alabiliriz ve kentimizi içinde bulunduğu bu ağır koşullardan kurtarabiliriz.

Sizinle bir gerçeği daha paylaşmak isterim. Biz, başta Ankara olmak üzere bazı Anadolu kentleri gibi kamu çalışanı ağırlıklı bir kent değiliz. Büyük ölçüde kendi çabası, emeği ve riskleriyle baş başa yaşayan girişimci bir kentiz. Bize benzer yapıya sahip kentlerden farklı olarak da büyük ölçüde tarım, hizmet, ticaret ve özellikle turizme dayalı bir ekonomiye sahibiz. Yani bu salgının en ağır darbe vurduğu sektörlerin tamamı, bizim en ağırlıklı sektörlerimizdir. Tarımda ise durum, bizim gibi üretici ağırlıklı kentlerde olduğu gibi iç açıcı değildir. Çünkü uzun bir süredir, 1 kazanmak için 1.5 harcamak zorunda kalmaktayız. Yani tarım uzun bir süredir toplu olarak fakirleşmektedir. Daha önce de belirttiğim ve rakamlarla gösterdiğim gibi bizim tarımdaki son iyi yılımız, 2010 yılıdır. O tarihten bu yana tarımdaki reel kazançlar sürekli aşağıya doğru gitmektedir. Bu yüzdendir ki uzun yıllardır tarımda hem toprak hem de insan kaybı yaşamaktayız. Üretimimiz artmakta ama bunun kaynağı, sağlanan verimlilik artışı olmaktadır. Yani aslında var olan gücümüzden kaybetmiş durumdayız. Bizler bu kayıpları telafi etmek için var gücümüzle çalışmaktayız.

Benzer bir eğilim tarımsal ihracatta da söz konusudur. İhracatımız uzun bir süredir artmakta ancak birim fiyat düşmektedir. Öyle ki kilogram başına sebze ihracat değerimiz 2011 yılı Mart ayında 0,69 dolar iken 2021 yılı Mart ayında 0,62 dolara gerilemiştir. Kentimiz için önemli bir yere sahip domatesin kilogram başına ihracat değeri ise 2011 Mart ayında 0,87 dolar iken 2021 yılı Mart ayında 0,81 dolara gerilemiştir. Yılbaşından bu yana açıklanan verilerle baktığımızda ise; tarımsal ihracatımız %40'a yakın artmışken Türkiye'de bu artış %35 civarında kalmıştır. Genel ihracatta da Türkiye ortalamasının üzerinde bir performans göstermiş durumdayız. Genel ihracatta ise kentimizdeki %45'lik artışa karşılık, ülkemiz ihracatı %15 artabilmiştir. Ayrıca geçtiğimiz ay Antalya olarak tarihimizin en yüksek Mart ayı ihracatımızı gerçekleştirdik. Bu fırsatla ihracatımızda katkısı bulunan; üreticilerimize, üreticilerin emeğini kıymetlendiren komisyoncu, tüccar ve ihracatçı arkadaşlarımız ile üyelerimize teşekkür ediyorum.

Diğer taraftan, kentimiz yaşamakta olduğu darboğazdan kurtuluş çaresini kredi büyümesinde rekorlar kırmakta bulmuştur. Yılbaşından bu yana Türkiye genelinde kredi büyümesi yıllık olarak %29 olmuşken kentimizde %42'lik kredi büyümesi yaşanmıştır. Tarım ve toptan ticaret sektörlerinde de ortalamanın üzerinde kredi büyümesiyle yılbaşından bu yana karşı karşıyayız. Üstelik geçen yılın yaklaşık iki kat üzerinde orana sahip olan bu krediler yatırıma değil ayakta kalmak ve eldekini korumak için kullanılmıştır. Karar vericilerimizden önümüzdeki 17 günlük süreyi de göz önünde bulundurarak Antalya gibi kentler için kolaylaştırıcı tedbirler almasını ve yüksek faiz yükünden arındırmasını bekliyoruz.

Önümüzdeki dönemde bizleri ilave bir zorluk daha beklemektedir. Biliyorsunuz bir süredir dünya tarım ve gıda fiyatları son 10 yılın üzerinde seyretmeye başlamıştır. Yapılan değerlendirmeler bu artışların devam edeceği yönündedir. Mesela hafta başından beri özellikle mısır ve buğday gibi ürünlerin dünya fiyatları %5'lere varan artışlar göstermiştir. Keza meyvede de ciddi artışlar yaşanmaktadır. Yani demem o ki, tarımsal varlığımıza artık gözümüz gibi bakmalı, korumalı ve geliştirmeliyiz. Tekrar hatırlatmak isterim ki pek çok akli başında

bilim insanının da ifade ettiği gibi medeniyet tarımdadır. Sonuç olarak tarım sektörü artık stratejik bir sektör olmanın ötesinde gerçek bir beka sorunu oluşturma konumuna gelmiştir.

Değerli Arkadaşlar,

Meslek komitelerimizde de dile getirilen; girdi maliyetleri, Rusya Federasyonu'nca uygulanmakta olan domates kotası, kırmızı et, beyaz et ve süt fiyatları, buğdayda yaklaşan hasat ve fiyat beklentileri, interaktif e-muz çalıştayını ve Borsamızca düzenlenen online eğitimler, projeler ve diğer faaliyetlerle ilgili birazdan sektörel konular maddesinde hep birlikte değerlendirmelerde bulunuruz.

Sözlerimi tamamlarken 1 Mayıs Emek ve Dayanışma günü ile yaklaşan Ramazan Bayramınızı kutluyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Saygılarımla,

ALİ ÇANDIR

Yönetim Kurulu Başkanı

